

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای حرفه ای در رشته ی پزشکی عمومی

عنوان: بررسی چالش های اجتماعی و خانوادگی در بیماران مولتیپل اسکلروزیس در استان

اردبیل در سال ۱۴۰۰

نگارش:

میلاذ کریمی

اساتید راهنما:

دکتر سیده زهرا حامد

دکتر مهریار ندر محمدی

اساتید مشاور:

دکتر علی عابدی

دکتر قاسم فتاح زاده

خرداد ماه ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۰۵۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تقدیم به

پدر و مادرم

این دو تکیه گاه بزرگ زندگیم ، که هر چه دارم مدیون
همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست.

اساتید ارجمندم

که همواره با چراغ علمشان روشنی بخش تاریکی جهل
بوده اند

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران ، درستودن او بمانند و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان ، حق او را گزاردن نتوانند . اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم ، بر خود لازم می دانم که از استادان عزیزم به خاطر راهنماییهای ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان

چکیده	۱
فصل اول	۳
۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه ی تحقیق	۴
۲-۱ اهداف و فرضیات طرح	۶
۱-۲-۱ هدف کلی طرح	۶
۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح	۶
۳-۲-۱ اهداف کاربردی	۷
۴-۲-۱ فرضیات یا سؤالات تحقیق	۷
۳-۱ تعریف واژه‌های اختصاصی	۸
فصل دوم	۱۲
۲-۱ مبانی نظری	۱۳
۲-۱-۱ مولتیپل اسکروزیس	۱۳
۲-۱-۲ تاثیر مولتیپل اسکروزیس بر کیفیت زندگی و چالش های اجتماعی-خانوادگی در آنها	۲۰
۲-۲ مطالعات پیشین	۲۲
۲-۲-۱ مطالعات پیشین داخلی	۲۲
۲-۲-۲ مطالعات پیشین خارجی	۲۵
فصل سوم:	۲۷
۳-۱ نوع مطالعه	۲۹
۲-۳ جامعه آماری و روش نمونه گیری	۲۹
۳-۳ روش جمع آوری اطلاعات	۳۰

۲۹	۴-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
۳۲	۵-۳ ملاحظات اخلاقی
۳۲	۶-۳ متغیر های مطالعه
۳۶	فصل چهارم :
۳۷	۱-۴ اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان
۴۶	۴-۲ بررسی روایی و پایایی پرسشنامه
۴۹	۴-۶ پاسخ شرکت کنندگان به سوالات پرسشنامه
۵۷	فصل پنجم:
۵۸	۱-۵ بحث
۵۸	۵-۱-۱ مشکلات جسمی و محدودیت های عملکردی
۵۹	۵-۱-۲ متلاطم و مشکلات خانوادگی
۶۰	۵-۱-۳ مشکلات روانی و بار اجتماعی بیماری
۶۴	۵-۱-۴ محدودیت کاری و از دست دادن شغل
۶۶	۲-۵ محدودیت مطالعه
۶۷	۳-۵ نتیجه گیری
۶۸	۴-۵ پیشنهادات
۶۹	۵-۵ ترجمان دانش
۷۰	منابع

فهرست جداول، اشکال و نمودارها

- جدول ۱-۳: متغیرهای به کار رفته در این پژوهش ۳۲
- جدول ۱-۴: فراوانی متغیرهای گروه سنی، جنسیت، سطح تحصیلات، تاهل، شغل، بازه ی سنی شروع بیماری و طول مدت بیماری ۳۷
- نمودار ۱-۴: نمودار سنی بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه ۴۰
- نمودار ۲-۴: بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه به تفکیک جنسیت ۴۱
- نمودار ۳-۴: بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه به تفکیک سطح تحصیلات ۴۲
- نمودار ۴-۴: بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه به تفکیک تاهل ۴۳
- نمودار ۵-۴: بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه به تفکیک شغل ۴۴
- نمودار ۶-۴: نمودار سن شروع بیماری در بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه ۴۵
- نمودار ۷-۴: نمودار طول مدت بیماری در بیماران مولتیپل اسکلروزیس شرکت کننده در این مطالعه ۴۶
- جدول ۲-۴- امتیازات پنل خبرگان به شاخص روایی محتوایی پرسشنامه ی چالش های اجتماعی و خانوادگی بیماران مولتیپل اسکلروزیس ۴۷
- جدول ۳-۴ پاسخ شرکت کنندگان به سوالات پرسشنامه ۴۹
- جدول ۴-۴ : چالش های اجتماعی و خانوادگی در بیماران مولتیپل اسکلروزیس در استان اردبیل در سال ۱۴۰۰ ۵۳
- جدول ۵-۴ : شدت بیماری مولتیپل اسکلروزیس بر اساس مقیاس ۵۴
- جدول ۶-۴ : هم بستگی چالش های مختلف اجتماعی و خانوادگی با شدت بیماری در بیماران مولتیپل اسکلروزیس در استان اردبیل در سال ۱۴۰۰ ۵۵

فهرست اختصارات و کلمات کلیدی:

BICAMS: Brief International Cognitive Assessment for MS

CNS: Central Nervous System

DTR: Deep Tendon Reflexes

EDSS: Expanded Disability Status Scale

HLA: Human Leukocyte Antigen

MMSE: Mini Mental State Exam

MS: Multiple sclerosis

NSBMS: Neuropsychological Screening Battery for MS

RRMS: Relapsing Remitting Multiple Sclerosis

SDMT: Symbol Digit Modalities Test

SPMS: Secondary Progressive Multiple Sclerosis

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

SSRI: Selective Serotonin Reuptake Inhibitors

PPMS: Primary Progressive Multiple Sclerosis

PRMS: Progressive Relapsing Multiple Sclerosis

بررسی چالش های اجتماعی و خانوادگی در بیماران مولتیپل اسکلروزیس در استان اردبیل در سال ۱۴۰۰

چکیده

زمینه : افرادی که برای آن‌ها مولتیپل اسکلروزیس تشخیص داده می‌شود، نیاز به تطابق و هماهنگی کیفیت زندگی با چالش‌های بیماری مزمن دارند. با دانستن تاثیرات فردی و اجتماعی بیماری مولتیپل اسکلروزیس بر روی ابعاد مختلف زندگی اجتماعی و فردی بیماران می‌توان برای برطرف نمودن آنها راهکارهای متناسب و عملی یافت.

هدف : هدف از انجام این مطالعه، تعیین چالش های اجتماعی و خانوادگی بیماران مولتیپل اسکلروزیس در استان اردبیل ، در سال ۱۴۰۰ بود.

مواد و روش کار: این مطالعه به صورت مقطعی انجام شد. بیماران در صورت داشتن رضایت کتبی برای شرکت در مطالعه، پرسش نامه ی محقق ساخته را تکمیل نمودند. اطلاعات بعد از جمع آوری در پرسشنامه ها وارد نرم افزار آماری گردید و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: ۱۰۰ بیمار با تشخیص قطعی مولتیپل اسکلروزیس مراجعه کننده به درمانگاه مغز و اعصاب بیمارستان علوی شهرستان اردبیل از نظر چالش های اجتماعی و خانوادگی مورد بررسی قرار گرفتند. طبق نتایج حاصل از مطالعه میانگین سنی شرکت کنندگان $44/5 \pm 10/16$ سال بود. ۷۶ درصد شرکت کنندگان زن و ۲۴ درصد مرد بودند. از نظر سطح تحصیلات ۴۲ درصد بی سواد، ۲۳ درصد ابتدائی، ۲۰ درصد راهنمایی و متوسطه و ۱۵ درصد تحصیلات دانشگاهی داشتند. ۷۸ درصد متأهل و ۲۲ درصد مجرد بودند. ۶۹ درصد از بیماران مولتیپل اسکلروزیس شاغل و تنها ۳۱ درصد بیکار یا خانه دار بودند. میانگین سن شروع بیماری $30/96 \pm 4/27$ سال و

میانگین طول مدت بیماری $۱۳/۵۳ \pm ۹/۹۰$ سال بود. کمترین چالش مربوط به کاریابی و استخدام با نمره $۲ \pm ۱/۱۹$ و بیشترین چالش مربوط به روابط کاری و اجتماعی با نمره $۲/۴۹ \pm ۰/۸۶$ بود. هم چنین نمرات سایر چالش های چالش های اجتماعی و خانوادگی شامل دوستیابی و تداوم روابط با دوستان $۲/۳۳ \pm ۱/۳۳$ ، فرزند آوری $۲/۱۲ \pm ۱/۰۵$ ، روابط عاطفی و زناشویی $۲/۱ \pm ۰/۸$ ، میزان طلاق و جدایی $۲/۰۴ \pm ۱/۲۷$ ، روابط با والدین و اعضای درجه یک $۱/۳۳ \pm ۲/۰۴$ و روند ازدواج بیمار $۲/۰۱ \pm ۱/۰۴$ گزارش گردید.

نتیجه گیری: بیماری مولتیپل اسکلروزیس باعث ایجاد مشکلات خانوادگی و اجتماعی عدیده ای در بیماران می گردد.

کلمات کلیدی: مولتیپل اسکلروزیس، چالش های خانوادگی، چالش های اجتماعی